

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr.1/2 (410/411)

1983 Velykos

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ir VASARIO 16 GIMNAZIJOS KURATORIJOS VALDYBOS

sveikina LB narius bei kitus INFORMACIJŲ skaitytojus, Vasario 16 gimnazijos rėmėjus bei mokinių tėvus **V e l y k ų š v e n č i ų** proga ir nuoširdžiai linki linksmo, sveiko ir darbingo pavasario.

Š V E N T I E J I I R A U Š R O S M E T A I

Popiežius Jonas Paulius II š.m. kovo 25 iškilmingai paskelbė 1983-uosius šventaisiais metais. Prieš 1950 metų Jėzus Kristus įsteigė Katalikų Bažnyčią, mirė ant kryžiaus ir prisikėlė iš numirusių. Šimtai milijonų katalikų visame pasaulyje išgirdo Šv.Tėvo balsą ir įsidėjo į širdis.

Ne visi lietuviai katalikai ir ne visi tikintys. Nekatalikų ir netikinčių ausis gal ir pasiekė popiežiaus proklamacija, bet nepalietė jų širdžių. Kai ką gal net priešingai nuteikė. Tačiau visi esame lietuviai. Mums visiems brangūs mūsų tautos reikalai, ypač jos laisvė. Pasaulio LB Valdybos šie metai paskelbti **A u š r o s** metais turėtų pasiekti visų lietuvių ausis ir giliai įsmigti į širdis.

1864 Rusijos caras "apdovanojo" lietuvius dviem svarbiais dalykais - baudžiamos panaikinimu ir spaudos draudimu. Išsilaisvinę iš baudžiamos valstiečiai ėmė daugiau leisti vaikus į mokslus. Šalia daugiausia aplenkusių dvasiškių susidarė gausesni apsišvietusių pasauliečių jaunuolių būreliai. Kilo sąjūdis, kurį vadiname tautiniu atgimimu. Pasirodė atskirų grupių laikraščiai. Kadangi lietuvių spauda buvo uždrausta, jie buvo spausdinami ir platinami slapta.

Daugelis laikraščių nuėjo užmarštin. Tik dr.J.Basanavičiaus (vėliau J. Mikšo, dr.J.Šliupo bei M.Jankaus) AUŠRA, pradėta leisti 1883 Maž.Lietuvoje, paliko neišdildomus pėdsakus mūsų tautinio atgimimo ir kultūros istorijoje. 1883-1886 išleista 40 numerių. Jie yra išlikę, surinkti ir bus netrukus išspausdinti.

AUŠRA pabudino iš tautinio letargo daugelį lietuvių (tarp jų ir dr.Vinca Kudirką), skatindama savo tautos praeities ir kalbos meilę, keldama blaivaus ir pažangaus gyvenimo mintį, smerkdama spaudos draudimą ir okupaciją.

AUŠRA iš Prūsų buvo slapta gabenama į Lietuvą ir platinama. Už jos gabenimą ir platinimą daug žmonių buvo suimta ir pasodinta į kalėjimą arba ištremta į Sibirą. Dabar Lietuvoje sąlygos daugeliu atžvilgių yra panašios į prieš šimtą metų buvusias. Mūsų tėvynė vėl svetimos okupacijos slegiama. Nors lietuviškas raštas ir nedraudžiamas, bet laisva mintis uždrausta. Sovietinės cenzūros nesužalotam lietuviškam raštui iš užsienio

pakliūti į Lietuvą šiandien dar sunkiau, negu prieš šimtą metų. Kas važinėja į Sovietų Sąjungą, tas žino, kaip smulkiai yra visi kratomi prie sienos. Nemažiau stropiai žiūrima, kad užsieny spausdintas lietuviškas žodis paštu nepatektų į Lietuvą. Ir okupuotame krašte be komunistinės cenzūros spausdintam žodžiui ne lengviau prasiveržti į užsienį.

Kai laisva mintis žiauriausiomis priemonėmis slopinama tėvynėje, jos patriotų reakcija tokia pat, kokia buvo prieš šimtą metų - laisva lietuviška spauda pasitraukė į pogrindį. Šalia keliolikos kitų leidinių vėl pasirodė AUŠRA. Ji tesia prieš šimtmetįėjusios AUŠROS tradicijas. Iki šios dienos Vakarus jau yra pasiekę jos 33 numeriai. 33-čias Nr. pažymėtas 73-čiuoju (prieš 100 metų išleistas AUŠROS 40 numeris + 33 numeriai dabartinės).

Dr. Basanavičiaus AUŠRA buvo leidžiama Tilžėje bei Ragainėje, per sieną slapta gabenama į Lietuvą ir ten platinama. Nūnai AUŠRA leidžiama Lietuvoje, bet budri sovietinio saugumo akis ir kieta ranka užkerta kelią jai ten plisti. Ji slapta gabenama užsienin ir iš čia radijo bangomis sugrįžta tėvynėn. AUŠRA čia taip pat perspausdinama ir platinama išeivijoje. Nedidelis jos egzempliorių kiekis patenka ir į Lietuvą.

Prieš šimtmetį leistos AUŠROS išėjo 40 numerių. Ji žadino žmones iš tautinio letargo, sukėlė tautinio atgimimo bangą ir paruošė kelią į nepriklausomybę. Tautiškai žadinti lietuvių dabar nebereikia. Šiandieninė AUŠRA skelbia moralinį prisikėlimą, smerkia okupaciją ir jos talkininkus. Ar ji pasieks, o gal ir pralenks anuometinės AUŠROS 40 numerių, ar budeliškos saugumo rankos pasmaugs ją anksčiau? Ar ji suvaidins prieš šimtą metųėjusios AUŠROS rolę - ar paruoš Lietuvai kelią į nepriklausomos valstybės atkūrimą?

Tokiomis mintimis įžengiame į A U Š R O S m e t u s . Jos turėtų paskatinti kiekvieną pagalvoti, kuo jis gali padėti tėvynėje kovojantiems broliams ir sesėms ir ta pagalba įprasminti šiuos metus.

----- xXx -----

V O K I E T I J O S L B T A R Y B O S I V S E S I J A

vyko 1983 kovo 26 Romuvoje (Hüttenfeld). Posėdžiai pradėti 9,30 val. ir su vienos valandos pietų pertrauka baigti 16,30 val. Dalyvavo visi trys Prezidiumo nariai - tėv. Alf. Bernatonis, J. Lukošius ir M. Buivys - ir Tarybos nariai: V. Bartusevičius, A. Lipsys, Eug. Lucienė, J. Sabas, kun. V. Šarka, A. Šmitas, M. Šmitienė ir J. K. Valiūnas, Vokietijos LB Valdybos pirmininkas V. J. Damijonaitis ir kontrolierius R. Tendzegolskis.

Sesija atidarė Prezidiumo pirmininkas tėv. Alf. B e r n a t o n i s , pasveikindamas susirinkusius ir primindamas mirusius LB narius - tik vakar palaidotą Joną Norkaitį, senj., nepriklausomos Lietuvos ūkio statytoją ir išeivijos veikėją, VLB Bad Zwischenahno apylinkės pirmininką Povilą Kazirskį bei kitus mūsų Bendruomenės narius. Mirusieji pagerbti atsistojimu.

Priimta 15 punktų darbotvarkė. Balsus skaičiuoti sutiko V. J. Damijonaitis ir J. K. Valiūnas. Prezidiumo sekretorius Mečys B u i v y s perskaitė 1982 eilinės sesijos kovo 13 ir neeilinės lapkričio 7 protokolus, kurie priimti be pataisų.

Vokietijos LB Valdybos pirmininkas Vingaudas J. D a m i j o n a i t i s savo pranešime nurodė, kad mūsų Bendruomenės narių skaičius išsilaiko pastovus - apie 1.000, susitelkusių į 30 apylinkių. Šalia LB dar veikia įvairūs sambūriai - lietuvių moterų klubai, lietuvių kultūros institutas ir Kultūros draugija ir kit.

Ši Valdyba posėdžiavo 11 kartų. Išleista 10 INFORMACIJŲ numerių. Surengta vaikų vasaros stovykla, LB darbuotojų suvažiavimas kartu su Liet. kultūros draugija, centrinis Vasario 16 minėjimas Hüttenfelde, dalyvauta Europos kraštų LB vadovų suvažiavime Londone. Toks suvažiavimas šiemet įvyks Augsburgėje irgi Europos liet. studijų savaitės metu. Jį sukviess Vokietijos LB Valdyba. Jau nustatytas šiemetinės vaikų vasaros stovyklos laikas ir vieta - liepos 31 - rugpjūčio 14 Romuvoje. Įvykdytas Romuvos gyvenamo namo remontas.

LB darbuotojų suvažiavimo proga apylinkių vadovybėms buvo išsiuntinėta anketa. Iš atsakymų paaiškėjo, kad iš apylinkėse gyvenančių tautiečių tik dalis priklauso LB. Kas sulaukia nuo stojimo į LB? Daugiausia mišrios šeimos, nebuvimas intereso, tarpusavio kiverčiai, baimė susilaukti sunkumų važiuojant į Lietuvą lankyti giminių, nenoras mokėti solidarumo įnašus ir iš viso priklausyti bet kuriai organizacijai ir t.t. Pageidavimai: kad INFORMACIJOS

spausdintų vedamuosius; kad būtų prailginta apylinkių vadovybių kadencija, t.y. kad nereiktų kasmet jų rinkti; prašoma paskelbti Vak.Vokietijoje gyvenančių lietuvių menininkų sąrašą su adresais, kad apylinkės žinotų kur jų jieškoti, ir t.t. Pirmas ir trečias pageidavimai jau įvykdyti.

Išdžiūvus daug medžių Romuvos sodyboje, gimnazijos administracija ėmė juos kirsti. Sutarta, kad vietoje iškirštų medžių būtų pasodinta naujų ir planingai apželdinta sodyba.

Iždininkas Vincas B a r t u s e v i č i u s pranešė, kad Vokietijos LB balansas normalus. Per kadencinius metus jokio turto neįsigyta. Šamatose ir jų įvykdyme krinta į akis maža solidarumo įnašų suma. Praeitų metų šamata įvykdyta labai tiksliai.

Kontrolierius Ričardas T e n d z e g o l s k i s perskaitė Kontrolės komisijos š.m. sausio 24 protokola, kuriame sakoma, kad kasos žurnalas vedamas tvarkingai. Yra visi pateisinamieji dokumentai, patvirtinti dviejų Valdybos narių parašais. Balansas ir pajamų bei išlaidų apyskaita tikri. Siūlė juos tvirtinti.

Garbės teismo pirmininkas Justinas L u k o š i u s nurodė, kad pr.metais bylų nebuvo, tačiau kai kuriose apylinkėse kivirčų netrūko, dėl kurių keletas narių buvo padavę pareiškimus išstoti iš LB.

Vasario 16 gimnazijos padėtį nušvietė jos direktorius Andrius Š m i t a s . Šiuo metu mokosi 68 mokiniai: 54 iš Vokietijos, 8 iš JAV-bių, 2 iš Kanados, 2 iš Urugvajaus ir po vieną iš Venecuelos ir Mali (Afrika). Moko 25 mokytojai: 7 pilnu etatu (6 lietuviai ir 1 vokiečių), 5 dirba bendrabuty. 13 mokytojų atvyksta tik keletai valandų savaitėje. Administracijoje darbuojasi 13 tarnautojų bei darbininkų. Perėjus Romuvai iš Baden-Württembergo į Hesseno kraštą, nuo ateinančių mokslo metų pradžios turbūt reikės dirbti pagal Hesseno krašto mokyklų programą. Žymaus skirtumo nebus ir didesnių sunkumų netenka laukti.

Per praėjusius metus gimnazija turėjo per 1.175.000,--DM išlaidų, o pajamų 13.800,--DM mažiau. Viso pasaulio lietuviai suaukojo 125.000,--DM. Negausūs Vokietijos lietuviai savo aukomis pirmą kartą pralenkė JAV-bių lietuvius. Vokiečiai taupo, tad ir gimnazijai žada skirti kiek mažesnę paramą.

Iš Bonnos gautos, bet dar neoficialios žinios sako, kad ateinančiais metais bus pagrindinai pertvarkyta parama Lietuvių bendruomenei, teikiant ją tik atskiriems projektams, t.y. ta pačia forma, kuria teikia atskiri kraštai LB apylinkėms.

Pilies remonto ir statybos planų daug, bet nieko konkrečiau dar nėra. Romuvos perėjimo į Hesseno progą vokiečių spauda skelbia, kad Baden-Württembergas duoda Hessenui pusantro milijono DM Romuvos pilies remontui. Taigi duodama Hesseno krašto vyriausybei, o ne Lietuvių bendruomenei ar gimnazijai. Teks tartis, kaip tie pinigai galės būti panaudoti skirtam tikslui. Tenka laukti, jog Hessenas statys kai kurias sąlygas.

Apie Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungą painformavo jos pirmininkė Ramunė B u i v i e n ė . Praėjusiais metais išrinkta nauja Sąjungos valdyba: pirmininkė R.Buivienė, vice-pirmininkė Joana Slavikienė, sekretorius Rimantas Gumuliauskas, iždininkas Robertas Slavikas ir narė Lidija Kairytė. Išrinkta 10 atstovų į V Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Vienam atstovui kelionė ir kitos išlaidos Kongreso metu kainuos apie 4.000,--DM. Bent pusė tos sumos turės padengti patys atstovai, o kitą pusę stengiamasi surinkti. Bus paskelbtas aukų rinkimo vėjus, ruošiamas Sodo šventė Romuvoje ir kt. Dabar jau žinoma, kad iš 10 išrinktų atstovų važiuos tik 7.

Išleistas dainynėlis 1.500 egz. tiražu turi didelį pasisekimą: gaunama daug užsakymų iš užsienio. Vokietijoje jo kaina pakelta iki 10 DM už vieną dainynėlį. 3 DM skiriamos atstovų kelionėms į V PLJK. VLJS dalyvavo praeitą rudenį Vasario 16 gimnazijos surengtame politiniame seminare jaunimui.

Per d i s k u s i j a s aptartas Romuvos sodybos tvarkymas. Didelę pagalbą suteikia rentininkai Ignas Švedas ir Bernardas Budreika, kasdien nemokamai dirbdami sodyboje. Pastebėtas lietuvių sąžinės bei politinių kalinių sąrašo trūkumas vokiečių kalba. Nutarta prašyti Vokietijos LB Valdybą ir Lietuvių kultūros instituto vadovybę jį paruošti ir išleisti.

Vasario 16 gimnazija organizuoja mokinių orkestrą. Dalį muzikos instrumentų turi patys mokiniai, bet dar daug trūksta. Jų įsigijimas pareikalautų per 10.000,--DM. Pageidauta kreiptis į lietuvių ir vokiečių visuomenes, prašant perleisti nenaudojamus muzikos instrumentus gimnazijos orkestrui bei pinigėmis aukomis paremti jų įsigijimą.

Apsvarstytas ir patvirtintas 1982 gruodžio 31 b a l a n s a s 1.210.037,76 DM ir 1982 p a j a m ų b e i i š l a i d ų a p y s k a i t a 57.365,26 DM. Priimta 1983 s a - m a t a 66.170,--DM ir 1984 s a m a t a 65.970,--DM.

Svarstant v e i k l o s g a i r e s , V.J.Damijonaitis painformavo, kuriuos renginius kadenciją baigianti Valdyba jau yra numachiusi. Pastebeta, kad statutas yra pasenes ir reikalingas jo keitimas, irasant ir LB darbuotoju suvaziavimo pageidavimus. Patvirtintas disidentu fondo reikalingumas. Šio fondo saskaita prieš keleta metu atidaryta Volksbank Kreis Bergstrasse, 6840 Lampertheim. BLZ 509 914 00 Dissidenten-Konto Nr.8.9516.08. Joje gaunamos aukos naudojamos tik lietuviu sazines bei politiniu kaliniu ir ju seimu šelpimui.

Pries keleta metu per Vasario 16 minejima Schwetzingene dr.A.Gerutis skaita paskaita apie Lietuvu vokieciu kalba. Ja papildzius, galima butu paruositi ir isleisti brosiura. Lietuviu kulturos instituto vedetas V.Bartusevicius ir J.K.Valiunas paprasyti pasirupinti brosiuros vokieciu kalba paruosimu.

Atkreiptas demesys, kad 1984 sukanka 40 metu nuo daugumos musu isvykimo is Lietuvos i Vokietija. Nutarta sia sukakti pamineti kartu su birzeliniu tremimu 43-mis metinemis didesniu renginiu.

PLB VI Seime Čikagoje ruosiami paroda, kurioje atsispindes visu krastu LB veikla. Vokietijos LB skyriu irengti sutiko Valdybos narės Živilė Grodbergienė ir Marytė Šmitienė.

Susipažinta su PLB VI Seimo kultūrinės komisijos anketa, kurioje tarp kitko klausiami, kuo Pasaulio LB Valdyba galētu padėti atskirų kraštų LB. Siūlyta prašyti JAV-bėse pagamintų lietuviškų filmų, pav. apie GRANDINĖLĘ ir pan., ir tarpininkauti bei paremti lėšomis pasikeitimą lietuvišiais menininkais tarp atskirų kraštų.

Pageidauta, kad būtų atidaryta saskaita atsiskaitymui su EUROPOS LIETUVIŲ už prenumeratą ir kalendorių, nes kai pavieni asmenys siunčia pinigus į Londoną, susidaro didelės persiuntimo išlaidos.

Pakeisti rinkimų į Vokietijos LB Tarybą nuostatai, sudarant Rinkimų komisiją iš trijų narių ir dviejų kandidatų (buvo 5 nariai ir 3 kandidatai).

Išrinkta nauja Vokietijos LB V a l d y b a . Atsisakius kandidatuoti R.Buvienei, į jos vietą išrinktas A.Lipšys. Dar tą pačią dieną ji taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Vingaudas J. Damijonaitis, vicepirmininkė Živilė Grodbergienė, sekretorė Marytė Šmitienė, išdininkas Vincas Bartusevičius ir narys Arminas Lipšys.

Perrinkta K o n t r o l ė s k o m i s i j a : Eugenija Lucienė, Juozas Sabas ir Ričardas Tendzegolskis.

G a r b ė s t e i s m o pirmininku vėl išrinktas Justinas Lukošius, pavaduotoju Andrius Šmitas, nariu Jonas K. Valiūnas ir kandidatu Juozas Sabas.

Tarybos atstovais į V a s a r i o 16 g i m n a z i j o s k u r a t o r i j a išrinkti: tėv.Alf.Bernatonis, Mečys Buivyis, Vingaudas J.Damijonaitis ir Jonas K.Valiūnas.

Vokietijos LB Tarybos r i n k i m ų k o m i s i j a sudaryta iš Jono Vitkaus (Viernheim), Antano Veršelio, senj.,(Hüttenfeld) ir Roberto Slaviko (Romuva). Kandidatai - Kostas Grodbergas ir Edmundas Kaciucevičius.

N u t a r t a : 1. Prašyti Vak.Vokietijos vyriausybę, kad ji, vykdydama Europos parlamento 1983 sausio 13 rezoliuciją, reikalautų Jungtines Tautas spresti Pabaltijo kraštų dekolonizacijos klausimą. 2. Prašyti Pasaulio LB VI Seimą padėkoti Vak.Vokietijos vyriausybei, BALF-ui, Lietuvių fondui, Pasaulio LB Valdybai, rėmėjų būreliams ir pavieniams rėmėjams už Vasario 16 gimnazijos rėmimą ir paprašyti ją toliau remti.

Prezidiumo ir suvaziavimo pirmininkas tėv.Alf.Bernatonis padėjo savo kadenciją pabaigusiai Valdybai ir kitiems LB veikėjams už atliktus darbus, o naujai Valdybai linkėjo sėkmės, veikiant šio suvaziavimo nusmaigstytomis gairėmis.

Darniai sugiedotas Lietuvos himnas.

----- xxx -----

V y d ū n o k a p a s b u s d a r 20 m e t ų

Filosofas ir rašytojas Vydūnas mirė 1953 vasario mėn. Detmolde ir buvo iškilmingai palaidotas to miesto kapinėse. Ant kapo pastatytas paminklinis akmuo. Kapas buvo apmokėtas 30 metų. Kun.Fr.Skėrys š.m. sausio mėn. Vydūno kapo laiką pratęsė dvidešimčiai metų.

V A S A R I O 1 6 M I N Ė J I M A I

H ü t t e n f e l d

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 65-ųjų metinių minėjimą Vokietijos LB Valdyba surengė š.m. vasario 19 Hüttenfelde. Iškilmės pradėtos bendromis pamaldomis Hüttenfeldo katal.bažnytėlėje, laikomomis evangelikų senjoro kun.J.Urdzės ir katalikų sielovočos direktoriaus tėvo dr.Konstantino Gulbino, OFM Cap. Senj. U r d z ė pasakė pamokslą apie Dievo santykį su žmonėmis ir skaitė maldas, o dr.Konst. G u l b i n a s aukojo šv.mišias. Gimmazijos mergaičių chorelis ir pilnutėlaitė bažnytėlė giedojo lietuviškas giesmes, vargonuojant A. Paltinui.

Po pusvalandžio apie 350 tautiečių ir jų svečių susirinko Bürgerhaus'e. Čia minėjimą pradėjo Vokietijos LB Valdybos pirmininkas Vingaudas J. D a m i j o n a i t i s . Nuosirdžias sveikinimo kalbas pasakė Bundestago nariai dr.Klaus Kubler, SPD, ir dr.Carl Otto Lenz, CDU, Lampertheimo burmistras Gisbert Dieter ir Hüttenfeldo seniūnas Edmund Maul. Perskaityti sveikinimai raštu.

V.J.Damijonaitis, pasveikinęs aukštuosius svečius ir visus susirinkusius, priminė prieš šimtą metų pradėtą kovą už išsilaisvinimą iš rusų priespaudos AUŠROS pasirodymu, kuri tęsiama ir šiandien. Ta kova anksčiau pareikalavo ir dabar reikalauja daug aukų. Svetur gyveną lietuviai yra įsijungę į gyvenamuosius kraštus ir sąžiningai atlieka pilietines pareigas, tačiau nėra pasiruošę atsisakyti savo identiteto. Jie su džiaugsmu sutiko š.m. sausio 13 Europos parlamento priimtą rezoliuciją dėl Pabaltijo dekolonizavimo.

Vokietijos LB Valdybos pirmininko kalba buvo išsamiai ir palankiai cituota vokiečių spaudoje (žr.1983.II.21 Lampertheimer Zeitung, Mannheimer Morgen ir kt.).

Pagrindinis kalbėtojas buvo Lietuvos vokietis pastorius Alfredas P r a n c k a i - t i s . Kalbėjo daugiausia ne savo paties, bet savo verstais lietuvių poetų žodžiais. Priminęs, kad lietuviai viduramžiais didžiai pasitarnavę Europai, sudarydami užtvaram prieš besiveržiančias mases iš Azijos, patys pakliuvo į slavų vergiją. Tik po I pasaulinio karo atstatė nepriklausomą valstybę. Lietuvos laisvė, kaip ir kitų tautų, buvo išdainuota. Laisvės ir tėviškės dainius Maironis jau XIX ir XX amž. sąvartoje žadino tautinį susipratimą ir pranašavo laisvą. Jis tapo laisvės šaukliu.

A.Franckaičio vertimų rečitalis, pavadintas "Iš vieno į kitą krantą", buvo persunktas tėviškės ilgesiu, kuris, anot jo, visuomet yra ir laisvės ilgesys. Vertėjas savo kūryboje mato dvigubą prasmę - įveikimą dvi tautas skiriančio vandens ir atkūrimą lietuvių poezijos vokiečių kalba. Iš tikro Franckaitis yra vienas gabiausių lietuvių poezijos vertėjų į vokiečių kalbą. Gaila, kad jo vertimai iki šiol nėra pasirodę atskiru leidiniu.

Tautinių šokių programą atliko Vasario 16 gimnazijos jaunieji, pašokdami Noriu miego, kalvelį, ir vyresnieji, sušokdami pakeltkojį, klumpakojį bei landytinį, šokėjai, vadovaujami mokyto. Joanos S l a v i k i e n ė s . Šoko graškčiai, taip kad žiūrovai nei nepastebėjo, jog daugelis jų buvo varginami Hüttenfelde siautusio gripo.

Solistė Nelė P a l t i n i e n ė , neseniai atvykusi iš Lietuvos, gausiesiems Vokietijos lietuviams pasirodė pirmą kartą. Dviem išėjimais raiškiai padainavo per dešimt lietuvių ir svetimtausių kompozitorių estradinių dainų. Ypač gražiai skambėjo jos dainos, atliekamos su gimnazijos mokinių choru, vadovaujamu Arvydo P a l t i n o .

Iš toliau atvykę, buvo apsirūpinę nakvynėmis gimnazijoje, viešbučiuose arba pas pažįstamus, tai po programos niekas neskubėjo namo. Šauniai šokių kapelai HERO-TRIO grojant, buvo linksminamasi iki po vidurnakčio.

Gausūs svečiai nesigailėjo aukų, kurias uoliai rinko Vokietijos LB Valdybos vicepirmininkė Živilė Grodbergienė su mokyto.Kostu Grodbergu renginio išlaidoms padengti. Sekretorė Marytė Šmitienė ir Ona Bartusevičienė, jun.,žėrė pinigus į kasą už barų patarnavimus.

Kava ir pyragais visus aprūpino Vokietijos lietuvių jaunimo sąjunga. Žvaliai sukosi pirmininkė Ramunė Buivienė, Robertas Slavikas, Arvydas Gronau, Tomas Bartusevičius ir kiti. Pelnas paskirtas atstovų kelionei į V Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą JAV-bėse ir Kanadoje. Užkandžių - dešrų su kopūstais ir sumuštinių - bufetą laikė Romuvos lietuvių moterų klubas, vadovaujamas Eug.Lucienės, talkinant V.Sabienei ir kitoms. Gėrimų barą tvarkė dviejų Antanų (senj.ir jun.) Šiugždinių šeimos, Vokietijos LB Valdybos išdininkas V.Bartusevičius, Živilė ir Kostas Grodbergai ir Ramunė Buivienė. Renginys laikomas pavykusiu tiek organizacijos, tiek programos, tiek ir finansiniu atžvilgiu.

M ū n c h e n

Vasario 16 šventę VLB Mūncheno apylinkės valdyba suruošė jau vasario 12 Susitikimo namuose. Salė buvo papuošta šūkiu "Per AUŠRĄ į rytojų" ir mūsų trišpalvėmis bei gėlėmis. Minėjimas pradėtas kun. K. S e n k a u s aukotomis šv.mišiomis. Var-gonėliais grojo prof.dr.V.Vasyliūnas.

Programą pradėjo VLB Mūncheno apylinkės pirmininkas dipl.inž. R. H e r m a n a s . Nuoširdžius sveikinimo žodžius tarė referentas užsieniečių pastoracijai Freisingo vyskupijoje mons. Müller, Susitikimo namų vedėjas Liepinš ir latvių atstovė Szczepek.

Paskaitininkas, buvęs mūncheniškis, vyr. mokyt. Vincas B a r t u s e v i č i u s , M.A. kalbėjo lietuviškai. Pastebėjęs, kad nors tarptautinėje politikoje dar vis neįsigali moraliniai pradai, tačiau yra ir pršvaisčių. Viena jų - š.m. sausio 13 Europos parlamente labai didele balsų dauguma priimta rezoliucija, reikalaujanti Jungtinėse Tautose kelti ir spresti Pabaltijo tautų dekolonizavimo klausimą. Pabrėžė reikalą išlaikyti lietuvių sve-tur ir solidarizuotis su savo tautiečiais tėvynėje, drąsiai besipriešinančiais okupanto užmačioms ir ginančiais žmogaus teises bei tikėjimą.

Meninei programai vadovavo stud. Jūratė B a r a s a i t ė . Ji supažindino klausytojus su soliste Vilija ir smuikininke Henrieta M o z ū r a i t y t ė m i s iš Hamburgo. Vilija sodriu altu dainavo J.Gruodžio harmonizuotas mūsų liaudies dainas lietuviškai ir R. Šumano kompozicijas vokiškai. Henrieta užtikrintai pagrojo B.Bartoko šešis rumunų šokius ir L.v. Beethoveno romansą smuikui. II dalyje Vilija padainavo dvi K.Brundzaitės raudas ir tris V.Barkausko humoreskas, susilaukdamos triukšmingų katučių ir gėlių. Akompanavo pianistė Evi Schieferstein.

RATUKAS sušoko porą tautinių šokių, vertingai paįvairindamas meninę programą. Vėliau vai-šintasi suneštinėmis gėrybėmis, šnekučiuotasi ir dainuota iki vėlyvos naktelės.

Vasario 16 proga VLB Mūncheno apylinkės valdyba išleido bendralaiškį Nr.1. Turiny: min-tys apie Vasario 16 šventę ir kvietimas į ją; prel.dr.Jonui Avižai pasitraukus į poilsį. Pranešama, kad visuotiniame apylinkės narių susirinkime išrinkta Valdyba taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas inž.R.Hermanas, sekretorė J.Barasaitė ir išdininkė A.M.Landienė. Kontrolieriai - dr.S.Girnius, J.Jurkonis ir V.Karužienė. Rašoma ir apie RATUKO užmojų pa-gyvinti savo veiklą, apie Kūčių vakarą, Kalėdų eglutę ir Vilniaus kamerinio orkestro kon-certus Dachau ir Mūnchene.

H a n n o v e r

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 65-ųjų metinį minėjimą suruošė š.m. sausio 8 išrinkta naujoji LB apylinkės valdyba. Šv. mišias už Lietuvą ir jos laisvės kovotojus aukojo ir pa-mokslą pasakė kun.dek. V. Š a r k a Šv.Kristupo bažnyčioje.

Minėjimas vyko po kavutės Laisvalaikio namų salėje Stöckene, papuoštoje lietuvių ir vokie-čių vėliavomis, vyčiu ir gėlėmis. Šventę pradėjo apylinkės pirmininkas Vytas R a m a - n a u s k a s . Paskaitą lietuviškai ir vokiškai skaitė kun. V. Šarka, primindamas klausy-tojams svarbesnius Lietuvos istorijos momentus ir nušviesdamas dabartinę pacėtį oku-puotame krašte. Žuvusieji už Lietuvos laisvę pagerbti susikaupimo minute. Sugiedotas Lie-tuvos himnas. Visų užsieniečių vardu pasveikino AGAFINO (Arbeitsgemeinschaft Ausländischer Flüchtlinge in Niedersachsen) pirmininkas D.Djurič, Salzgitterio lietuvių vardu - VLB Le-benstedto apylinkės pirmininkas A.Kairys.

Po paskaitos ir sveikinimų smagiai pasišokta ir padainuota. Grojo Jonas Jakobas ir Romual-das Gasiūnas. Lietuviškų plokštelių muzika pasirūpino Alg.Pralis. Vaišės paruošė Anelė Ka-linauskienė, Petrė Pralienė, Bronė Kubatienė su dukra, A.Ilgaudienė ir kt.

R a s t a t t

Š.m. vasario 12 ir rastattiškai gražiai paminėjo Vasario 16-ąją. Suvažiavo apie šimtinę tautiečių ne tik iš Rastatto ir apylinkių, bet ir iš tolimesnių vietovių - Pforzheimo, Gaggenau ir kitų, nors oras buvo nepalankus. Minėjimas vyko Dvylikos apaštalių bažnyčioje ir parapijos salėje.

Bendras pamaldas laikė tėv.Alf. B e r n a t o n i s ir kun. Fr. S k ė r y s . Pamokslą apie įgimtą laisvės ilgesį ir siekimą pasakė kun.Fr.Skėrys. Šv.mišias aukojo tėv.Alf.Ber-natonis. Visi darniai giedojo evangelikų ir katalikų lietuviškas giesmes.

Po kavutės parapijos salėje vyko kultūrinė programa. VLB Rastatto apylinkės pirmininkas Povilas Gustainis trumpu žodžiu pasveikino visus dalyvius. Paskaitą lietuvių ir vokiečių kalbomis skaitė kun. Fr. Skėrys. Tema - ar iš viso verta mums dar rinktis ir tokias šventes švesti? Atsakymas buvo teigiamas. Prelegentas ragino klausytojus į aktyvumą, kad išsilaisvintume iš pamažu beapimančio abejingumo. Jei vyresnio amžiaus tautiečiams nebūtų lemta sulaukti laisvos Lietuvos, laisvės vėliavą toliau nešti turime perduoti savo jaunimui.

Meninę dalį atliko keturios Vasario 16 gimnazijos mokinės iš trijų žemynų: Bern. Brazdžionio eilėraščius deklamavo dvi Monikos - Gaižauskaitė ir Gelžaitytė - iš Vokietijos, o Maironio ir Ks. Sakalausko - Gabija Diavaraitė iš Mali (Afrika). Tėvynėje dainuojamas dainas dainavo visos keturios mokinės, kanklėmis pritariant Mirgai Šaltmiraitei iš Kanados (Toronto). Su jos kanklių palyda visa salė pakiliai sugiedojo Lietuva brangi... Rastattiškės Albina Zavistauskienė, Ela Gustainienė, Erika Sergejienė, Dora Dambrauskienė ir P. Gustainis, palydimos akordeonu Augusto Sergejaus, balsingai padainavo penketa lietuviškų dainų. Jaunučiai Manuela ir Heroldas Jägeriai iš Stuttgarto trimitais pagrojo tris melodijas.

Padėkos žodį tarus Feliksui Andrijauskui, prasidėjo pasilinksminimas, grojant plokštelių muzikai. Veikė turtinga loterija.

M e m m i n g e n

Bendradarbiaujant su Mūncheno LB apylinkės pirmininku R. Hermanu, nutarta kviesti paskaitos skaityti buv. Vasario 16 gimnazijos mokinį ir dabartinį Vokietijos LB Valdybos išdininą bei Lietuvių kultūros instituto vedėją vyr. mokytoją Vinčą Bartusevičių, M.A. Taip pat buvo pakviestos neseniai iš Lietuvos atvykusios sesėrys Mozūraitytės - dainininkė Vilija ir smuikininkė Henrieta. Prie programos atlikimo prisidėjo ir keturios Vasario 16 gimnazijos mokinės.

Jau kelinti metai Vasario 16 švenčiama labai iškilmingai. Sekmadienį, vasario 13, kun. Fr. Skėrys atlaikė pamaldas evangelikams su Šv. Vakariene. 10.15 val. St. Ulricho namų koplyčioje buvo iškilmingos pamaldos katalikams, kurias laikė ir pamokslą sakė kun. dr. J. Vaisvilas iš Bad Wörishofeno. Koplyčia buvo išpuošta tautinėmis vėliavomis, tautinių spalvų žvakėmis, Marijos paveikslu ir gėlėmis. Susirinko didžiulis būrys tautiečių ir juos prijauniančių vokiečių. Vargonavo prof. V. Vasyliūnas, giesmes trimitu lydėjo A. Weh.

Tų pačių namų puikiai išpuoštoje salėje svečiams iškilmingus pietus paruošė to namo sesėrys.

15.00 val. Kultūros namų didžiojoje salėje, papuoštoje trispalve ir šūkiu "Leiskit į Tėvyne, leiskit pas savus", minėjimą atidarė LB apylinkės pirmininkas K. Radzevičius. Kreipdamasis ir į svečius svetimtaučius, vokiečių kalba apibūdino garbingą Lietuvos praeitį ir kovas už nepriklausomybę bei dabartinę priespaudą. Paprašė persekiojamus tėvynėje pagerbti atsistojus tylos minute. Po sugiedoto himno svečius, gausiai susirinkusius ir iš apylinkių, bei vokiečius, pasveikino nuoširdžiu šodžiu, kreipdamasis ir į savuosius memmingeniškius. Po to pakvietė tarti žodį garbingą tos dienos svečią burmistrą dr. I. Hölzinger. Šis tarp kitko priminė, kad lietuviai ne tik jam asmeniškai, bet ir visam miestui yra mieli gyventojai.

Taip pat sveikino miesto dekanas kun. M. Walch, kartu pasveikindamas kun. Augustiną Rubiką 40 metų kunigystės sukaktuvių proga ir įteikdamas savo parapijos dovaną. Sveikino ir Šv. Jono parapijos klebonas Schlor, ir ev. kun. Fr. Skėrys. Mūncheno LB apylinkės pirmininkas inž. R. Hermanas pasidžiaugė gražiu bendradarbiavimu tarp Memmingeno ir Mūncheno apylinkių ir padeklamavo V. Bernoto eilėraščių. Memmingeno latvių bendruomenės pirmininkas P. Filipsonas, sveikindamas įteikė puokštą gėlių. Vokietijos LB vardu sveikino V. Bartusevičius. Jis skaitė paskaitą lietuvių ir vokiečių kalbomis.

Prelegentas glaustai apžvelgė Lietuvos praeitį, pastebėdamas, kad minėdami prieš 65 metus įvykusį Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, kuri šiandien ankstyvesne forma nebeegzistuoja, kai kieno esame laikomi beviltiškais romantikais, užkietėjusiais reakcionieriais, reikalaujančiais to, kas mums nepriklauso, tarptautinio atlydžio ir nusiginklavimo priešais, skatinančiais Rytų ir Vakarų karinį sankirtį. Kas taip galvoja, tas mūsų problemų nesupranta. Mūsų viltis yra paremta žinojimu, kad daugelis turi ir naudojasi tuo, ko mes teisėtai reikalaujame, būtent laisve. Kai ten žmonės žudosi, reikalaudami Lietuvai laisvės, ir kalinami už žmogaus teisių gynimą, laisvėje gyveną jų tautiečiai

negali tylėti.

Koncertas prasidėjo Sakalausko eilėraščių "Iš tolimos šalies", deklamuotu gimnazijos mokinės Gabijos Diavaraitės. Mokinės Monika Gaižauskaitė ir Monika Gelžaitytė deklamavo Bern. Brazdžionio eilėraščių "Ąžuolas". Vilija Mozūraitytė, akompanuojant E.Schieferstein iš Muncheno, sudainavo Gruodžio "Žemė kėlė žolę", "Esk, karvute", "Obelėle", "Alaus, alaus". Henrieta Mozūraitytė smuiku sugrojo B.Bartoko "Šeši rumunų šokiai". Vilija sudainavo Schumano "Der Himmel hat eine Träne geweint" ir "Mein schöner Stern". Henrieta pagrojo Beethoveno romansą ir op.50 F-dur. Mirga Šaltmiraitė kanklėmis paskambino "Lietuva brangi", o Gabija Diavaraitė padeklamavo Maironio "Pavasaris". Visos keturios gimnazistės sudainavo "Už Raseinių ant Dubysos" ir "Už tai, kad jis buvo lietuvis". Jos buvo sutiktos labai šiltomis katutėmis.

Vilija sudainavo K.Brundzaitės "Dvi raudos" ir V.Barkausko tris satyrinius paveikslėlius: "Raginimai", "Varlė ir jautis", "Norai". Henrieta pagrojo E.Balsio koncertą ir ork.Nr.2 rečitatyvą Allegro scherzando. Abiem sesutėm klausytojai nesigailėjo katučių ir bisų.

Pirmininkas Radzevičius dėkojo paskaitininkui, kurio paskaitą idėmiai buvo sekę ir svečiai vokiečiai, ir seserims Mozūraitytėms, ir Vasario 16 gimnazijos mokiniams, apdovanodamas visus gėlėmis ir skanėstais. Taip pat dėkojo ir Valdybos nariams už pagalbą, ypač išdinininkui A.Jurgaičiui ne tik už šio minėjimo techninius darbus, bet ir už visus kitus darbus LB labui, kurių tikrai daug. Taip pat ir Januškevičienei, kuri tiek darbo idėjo pagaminama skanius valgius; Kalinauskų šeimai už bufeto laikymą ir už jo pelno atidavimą Bendruomenės reikalams. Dėkojo ir kun.Rubikui už rūpinimąsi šiuo renginiu ir apylinkės ligoniniais bei seneliais. Padėką reiškė ir visiems Memmingeno lietuviams už loterijai dovanotus labai vertingus daiktus; dviračius, laikrodžius, muzikos grojimo aparatus, įvairias liet.tautines juostas ir kit.

Visas šio minėjimo pelnas paskirtas lietuvių kryžiaus Augsburgė atnaujinimui. Tas kryžius stovės gražioje miesto aikštėje, nuolat primindamas lietuvių vargus bei liūdėsį, netekus tėvynės, ir kartu jų nepalaužiamą tikėjimą į tėvynės prisikėlimą. Kryžiaus remontą remia ir vokiečiai - ir jie yra susirūpinę jo atnaujinimu. Deja, išlaidos labai padidėja, nes kaip vėliau pasirodė, kryžių reikia atnaujinti iš pagrindų. Visas darbas kainuos apie 23 tūkstančius DM. Jau surinkta tik apie 10.000 DM. Dosniai aukoja ir vokiečiai, bet dar daug trūksta. Laukiama didesnio prisidėjimo pačių lietuvių, kurių kryžius liudys vokiečiams mūsų stiprybę ir pergalės viltį.

Minėjimui pasibaigus, pirmininkas Radzevičius pakvietė visus prie gausiai apkrautų stalų pasivašinti ir pasibičiulianti. Gausūs svečiai nesiskirstė be vidurnakčio.

Minėjimą plačiai aprašė vokiečių dienraštis MEMMINGER ZEITUNG.

L ū b e c k

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 65-ųjų metinių minėjimas š.m. vasario 13 sutraukė daugiau dalyvių, negu ankstesniais metais. Šventė pradėta rytą kun. V. Šarkos atnaušautomis šv.mišiomis su pamokslu. Buvo giedamos lietuviškos giesmės.

Minėjimas vyko gražiai išpuoštoje CARITAS salėje. Paskaitą apie Klaipėdos krašto susijungimą su Didž.Lietuva prieš 60 metų skaitė VLB Lūbecko apylinkės pirmininkas Pranas K o t k i s . Prelegentas tarp kitko pastebėjo, kad Klaipėdos prijungimui prie Lietuvos pritarė ir anuometinė Vokietijos vyriausybė. Tylos minute pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę.

Antrasis paskaitininkas buvo kun.dek.V.Šarka, suminėjęs už Lietuvos laisvę kovojusius vyrus ir pasveikinęs susirinkusius Vokietijos LB vardu. Hamburgo lietuvių sveikinimus perteikė L.Narkus.

Jaunieji šokėjai, vadovaujami mokyč. Elenos Tesnau, sušoko kalvelį ir gyvatarą. Olga Lierman ir Vanda Simon padainavo dvi lietuviškas dainas. Mokytojai Rič.Baliulis ir Ronald Tesnau gamniai grojo akordeonu ir mandolina, o Iveta Tesnau deklamavo eilėraščių ir grojo fleita. Jos brolis Robertas, mama Elena ir mažoji Kristina Gronau žviliai perteikė eilėraščius. Didysis burtininkas Leonas Narkus iš Hamburgo stebino žiūrovus maginėmis išdai-gomis.

Nors programa buvo ilga, bet niekas nenuobodžiavo. Kai per šimtas tautiečių sėdo prie puikiai paruošto vėlyvų pietų stalo, nei vieno nereikėjo raginti sotintis, nes valgiai buvo gausūs ir skanūs. Vaisės, dainuojant ir šokant, užsitęsė iki vėlyvo vakaro. Elektronine muzika pasirūpino Horst Simon.

S c h w e t z i n g e n

Vokietijoje tik dvi institucijos gali ir ta galimybe pasinaudoja švesti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metines vasario 16 - tai Vasario 16 gimnazija ir 8591 LS lietuvių kuopa Schwetzingene. Vasario 16 minėjimą 8591 LS kuopoje suruošė VLB Schwetzingeno apylinkės pirmininkas Jonas V i t k u s .

Tuoj popiet šv.mišias aukojo tėv.Alf.Bernatonis. Pamokslą šventės tema pasakė kun. Br. Liubinas. Po pamaldų apie 30 tautiečių susirinko kuopos svetainėje ir, girksnodami alutį bei vynelį, porą valandų draugiškai pabendravo.

H a m b u r g

Šiame didmiesty išsisklaide lietuviai ir jų draugai, VLB Hamburgo apylinkės valdybos pakviesti, Lietuvos nepriklausomybės šventės paminėti rinkosi vasario 19 popiet.

Šv.Ansgaro bažnyčioje šv.mišias aukojo didelis lietuvių bičiulis, televizijos ir radijo darbuotojas kun. W. S a n d e r , asistuojamas kun.dek.V.Šarkos ir unitų kunigo ispano J.C.Martasel. Kun. V. Šarka savo pamoksle supažindino svetimtaučius su Lietuvos laisvės dienomis, primindamas jas ir patiems lietuviams. Nenutylėjo ir sunkios sovietinės okupacijos bei pastangų ja nusikratyti.

Programa vyko parapijos salėje. Paskaitą apie tai, kokiomis aplinkybėmis prieš 65 metus buvo skelbiamas Vasario 16 Aktas ir ką jis reiškė mūsų tautai anuomet ir ką reiškia dabar, skaitė VLB Hamburgo apylinkės vicepirmininkas Leonas N a r k u s . Kalbėjo ir kun.dek.V.Šarka apie lietuvių vargus bei džiaugsmus ir išsilaisvinimo viltis. Sveikino Latvių centrinio komiteto pirmininkas A.Cipulis, pasidžiaugdamas latvio kardinolo Vaivods paskyrimu, kuris esąs visų pabaltiečių laimėjimas. Sveikinimo žodžius tarė ir lenkų atstovas St.Mruvek, ukrainiečių vardu - kun.Martasel, vengrų - Kun.J.Barany. Kun.Sander supažindino su savo išpūdžiais, patirtais prieš porą metų lankantis Lietuvoje. Lietuvos vokiečiai sveikinimą atsiuntė raštu.

Plati buvo meninė programa. Mokyt.Elenos Tesnau suorganizuota tautinių šokių grupelė pasirodo ne tik Lübecke, bet jau pradeda lankyti ir savo kaimynus. Ir Hamburgo lietuvius ji džiugino tautiniais šokiais. Mokyt.Rič.Baliulis pagrojo akordeonu mūsų liaudies dainų. Buvo deklamuojami eilėraščiai. Hamburgiškiam gerai pažįstama ir mėgiama solistė Izabelė S c h r ö d e r , akordeonu palydima V.Roenne, kuris vėliau grojo ir solo, padainavo lietuvių ir vengrų dainų. Jos vyras S c h r ö d e r giliu bosu atliko keletą vokiečių dainų.

Veikė Hamburgo LB apylinkės įrengtas gėrimų baras ir Jono Valaičio vadovaujama loterija. Šokiams grojo Padago kapela.

B r e m e n

Šio uostamiesčio ir jo apylinkių lietuviai mūsų valstybės nepriklausomybės atstatymo 65-sias metines paminėjo vasario 20. Pradėjo kun.dek.V.Šarkos atnašautomis šv.mišiomis Šv. Uršulės bažnyčioje. Darniai skambėjo lietuviškos giesmės, vargonuojant prof.dr.V.M.Vasyliūnui. Po pamaldų gilų religinių ir meninių išgyvenimą suteikė prof. Vytenis M. V a s y l i ū n a s aukšto lygio vargonų koncertu, atlikdamas J.S.Bacho, F.M.Bartholdy ir Česl. Sasnausko kompozicijas.

Po koncerto parapijos salėje pasisotinta suneštiniais valgiais ir pabendrata. Kun.dek. V. Š a r k a priminė žuvusius dėl Lietuvos laisvės, kurie pagerbti minutės tylą. Sugiedotas tautos himnas. Sveikinimo žodžius tarė dr.med.B.Bataitis, Pr.Bieliauskas ir Silverijus Jasaitis. Daug dainuota ir tartasi dėl lietuviškos veiklos pagyvinimo Bremene.

N e u s t a d t /Holst.

Judrusis kun.dek. V. Š a r k a neaplenkė ir šio tolimo uostamiesčio. Nepriklausomybės šventės proga šv.mišias čia jis aukojo vasario 27. Po pamaldų naujose parapijos patalpose visų laukė skanūs pietūs, iš suneštinio maisto paruošti gabių šeimininkų: T.Ničienės, E.Simanavičienės, E.Rimkuvienės, V.Vaškienės ir kt.

Minėjimą trumpa kalba atidarė kun.Šarka. Sveikinimo kalbą pasakė kun.klebonas H.Rothermann, išreikšdamas pasitenkinimą vietos lietuviams ir siūlydamas naudotis naujo parapijos centro patalpomis.

Ilgai skambėjo lietuviškos dainos ir plokštelių muzika.

S t u t t g a r t

Vak.Vokietijoje vieni paskutiniųjų, bet šauniai, Lietuvos nepriklausomybės atstatymą prieš 65 metus paminėjo stuttgartiškiai vasario 27 Kolpingo namuose. Tų namų koplyčioje šv.mišias aukojo ir pamokslą apie taiką ir laisvę, pasinaudodamas Kėlno kardinolo mintimis, pasakė kun. K. S e n k u s .

Minėjimą salėje pradėjo VLB Stuttgarto apylinkės pirmininkas dr. Jonas N o r k a i t i s , pastebėdamas, jog tylą apie Pabaltijo kraštų okupaciją pralaužė Europos parlamentas, š.m. sausio 13 priimdamas nutarimą reikalauti, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos dekolonizavimo klausimas būtų svarstomas Jungtinėse Tautose. Ši Europos parlamento posėdį Strassburge dr.Norkaitis yra asmeniškai stebėjęs.

Padrašinančias sveikinimo kalbas pasakė aukštas Vidaus reikalų ministerijos pareigūnas Tomascheck, latvių atstovas Burmeisters, estų atstovė Nichtig ir kun.Borowski. Raštu sveikinimą atsiuntė Rothengurgo ordinariato prelatas J.Barth.

Gausiomis poezijos citatomis išpuoštą paskaitą skaitė Vytautas B e r n o t a s iš Memmingeno. Jis apžvelgė garbingą Lietuvos praeitį ir jos laisvės kovas. Ilgesnis negu 20 nepriklausomo gyvenimo metų laikotarpis įgalino išugdyti patriotišką jaunąją kartą. Ne mažiau patriotiškai nusiteikęs ir dabartinis Lietuvos jaunimas. Ir mes, gyvendami svetur, turime išlikti gerais lietuviais, kad išsilaisvinusi tėvynė galėtų mus priglausti kaip gerus vaikus.

Dviem išėjimais 14 dainų padainavo solistė Nelė P a l t i n i e n ė , magnetofono juostelėmis bei vargonėliais palydima Arvydo P a l t i n o iš Mannheimo, susilaukdama triukšmingų klausytojų plojimų ir gėlių. Ši muzikų pora, vos prieš pusmetį atvykusi iš Lietuvos, jau spėjo įsijungti į meninį Vokietijos lietuvių gyvenimą ir jį pagyvinti.

Lietuvos vokiečių draugijos atstovė K.Wilde savo gražius jausmus Lietuvai išreiškė pusiau vokiškai, pusiau lietuviškai parašytu eilėraščiu. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Prie skanių užkandžių ir kavutės ilgai truko draugiški pokalbiai ir nuoširdus lietuviškas bendravimas.

B a d Z w i s c h e n a h n

Vasario 16 minėjimas čia pradėtas kun.dek.V.Šarkos ir kun.P.Girčiaus koncelebruotomis šv. mišiomis. Šventinį pamokslą pasakė kun. P. G i r č i ū s . Buvo giedamos lietuviškos giesmės.

Parapijos salėje minėjimą atidarė ir paskaitą skaitė LB apylinkės pirmininkas Oswald Krause. Maironio ir Augustaitytės-Vaičiūnienės eilėraščius raiškiai deklamavo mokyt.D.Griniėnė. Susikaupimo minute pagerbti Lietuvos laisvės kovotojai.

Po programos linksmi leistas laikas dainuojant ir šokant. Grojo plokštelių muzika ir akordeonistas O.Krause.

--- oOo ---

M ū n s t e r /Westf.

VLB Mūnsterio apylinkė daugelį metų neberodė jokių gyvybės žymių. Todėl 1982 gruodžio 25 įvykęs susirinkimas pavadintas ne atsteigiamuoju, bet steigiamuoju susirinkimu. Pirmininkavo Dominika Gotšalkienė, sekretoriavo dr.med.Dana Gotšalkaitė.

Į apylinkės valdybą išrinkti: pirmininku Mečys Kiužauskas iš Warendorfo ir vicepirmininke bei išdininke dr.med.Dana Gotšalkaitė iš Mūnsterio. Kontrolierės - dr.med.Ira Gotšalkaitė ir Irma Mauzienė. Pasisakyta už naujų narių verbavimą ir organizuotą lietuvišką veiklą.

H a n n o v e r

Žem.Saksonijos sostinės LB apylinkės pirmininkui G.Pūdymaičiui ir netrukus išdininkei A. Vilkienei mirus, apylinkė buvo likusi be vadovybės. 1983 sausio 8 Kalėdų eglutės proga įvykusiame VLB Hannoverio apylinkės narių susirinkime išrinkta nauja Valdyba: pirmininkas Vitas Ramanauskas, buv. Vasario 16 gimnazijos tarnautojas, vicepirmininkė Anelė Kalinauskienė ir išdinininkas Algirdas Pralis, buvęs Vasario 16 gimnazijos mokinys. Kontrolieriai - Petrė Pralienė ir Jonas Jakobas.

Naujoji Valdyba jau spėjo surengti šaunų Vasario 16 minėjimą.

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

A b i t u r i e n t a i

1983 baigiamuosius egzaminus laiko 10 mokinių: Renata Bertulaitytė, Romanas Dirgėlas, Dana Giesaitė, Artūras Gronau, Lidija Kairytė, Karina Langytė, Ingrida Pancerytė, Gediminas Sidaras, Olga Šereikaitė ir Aleksandras Westermeier. Weinheimo vokiečių gimnazijoje egzaminus raštu laikė sausio 18-28. Egzaminus žodžiu laikys birželio 5-8.

A t o s t o g o s

Velykų atostogos prasidėjo kovo 26, baigsis balandžio 10. Tą dieną mokiniai suvažiuoja į bendrabutį. Mokslas prasidės balandžio 11.

Vasaros atostogos prasidės birželio 25. Po atostogų mokiniai susirenka į bendrabutį rugpjūčio 28. Mokslas prasidės rugpjūčio 29.

V a s a r i o 1 6

gimnazijai ne tik tautos šventė, bet ir vardadienis. Kaip ankstyvesniais metais, taip ir šiomet tą dieną mokykla šventė. Šventiškai apsirengę ir nusiteikę mokiniai ir jų auklėtojai po pusryčių parke prieš pilį pakėlė mūsų trispalvę, giedodami tautos himną, ir tuoj nužygiavo į Hüttenfeldo katal.bažnytelę. Čia bendras pamaldas laikė abu mokyklos kapelionai: evang.kun.Fr.Skėrys ir katal.kun.J.Dėdinas. Prie altoriaus išsirikiavo seniai viešai besirodę ateitininkų ir skautų vėliavos, kiekviena su šešių moksleivių palyda.

Melstis pradėta giesme Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė. Kun.Fr. S k ė r y s savo pamoksle pabrėžė, kad mūsų tauta savo nelaisvės dienomis reikalinga ne tik pasaulio galiūnų, bet ir dangaus pagalbos.

Šv.mišias aukojęs kun.J. D ě d i n a s kalbėjo apie Vasario 16 Akto signatarus. Jų buvo 20 ir visi jau amžinybėje. Bet Lietuvai ir šiandien signatarų netrūksta. Kunigai Svarinskas, Černiauskas ir kiti kovotojai už mūsų tautos teises bei jos moralinį atsinaujinimą yra šių dienų signatarai, savo krauju ir kančia pasirašę už Lietuvos laisvę. Kvietė mokinius sekti 1918 Vasario 16 Akto ir nūdienių signatarų pėdomis.

Pilies salėje programą pradėjo gimnazijos direktorius Andrius Š m i t a s , pastebėdamas, kad prieš 70 metų apie Lietuvą pasaulis nieko nežinojo. Jei kuris viešas kalbėtojas būtų pareikalavęs mūsų tautai laisvės, klausytojai būtų suabejoję jo sveiku protu. Šiandien tam reikalavimui daugumas pritaria. Ir mūsų gimnazija, pavadinta Vasario 16 vardu, vien savo buvimu visiems skelbia, kad Lietuva gyva ir siekia laisvės.

P a s k a i t i n i n k a s kun.Fr.Skėrys aiškino Lietuvos nepriklausomybės sukakčių minėjimo prasmę. Ką reiškia šventą dieną prasmingai švesti žino visi tikintieji. Religines šventes savo nariams nustato Bažnyčia, tautines - valstybių parlamentai. Mes neturime savo parlamento nei vyriausybės, leidžiančios visiems lietuviams privalomus įstatymus. Mums, ypač gyvenantiems svetur, lietuviškus įstatymus padiktuoja tautinė sąžinė. Šios gimnazijos pagrindinis tikslas ir kilniausias uždavinys yra jaunuolių krikščioniškos ir lietuviškos sąžinės formavimas. Vasario 16 ir kiti minėjimai tarnauja šiam tikslui.

Meninę programą pranešinėjo Lilija Burškaitytė. Bern.Brazdžionio eilėraščius deklamavo dvi Monikos - Gaižauskaitė ir Gelžaitytė. Keletą dainų sutartinai padainavo A.Paltino vadovaujamas mergaičių chorelis vienas ir kartu su estrados soliste N.Paltiniene, kuri trejetą dainelių atliko ir solo. Tautinius šokius - vėdarą, Noriu miego ir kalvelį - šoko jauniausi mokiniai, vadovaujami mokyt.Joanos Slavikienės. Kun.J.Dėdinas iš magnetofono juostelės perdavė patriotišką deklamaciją žemaičių tarme. Prieš giedant Lietuvos himną, pranešėja supažindino jauną auditoriją su jos autorium dr.Vincu Kudirka.

Popiet mokiniams buvo rodomi filmai.

Š v . K a z i m i e r a s ,

lietuviško jaunimo globėjas, paminėtas kapeliono kun.J.Dėdino laikytomis pamaldomis. Per pamokslą kun.Dėdinas nušvietė jauno šventojo kilmę, gyvenimo kelią ir šventumo apraiškas. Buvo giedamos šv.Kazimiero sukurtos giesmės. Minėjimas įvyko kovo 4 katal.bažnytelėje.

K a z i u k o m u g e

kovo 20 pilies salėje suruošė skautų AUŠROS tuntas, vadovaujamas mergaičių bendrabučio

vedėjos Jūratės Lemkienės. Svečiai buvo vaišunami kava su pačių skaučių keptais pyragais bei sausainiais. Visi loterijos bilietai bematant buvo išpirkti. Atskirai buvo pardavinėjami skaučių pagaminti rankdarbiai ir margučiai. Pelnas bus panaudotas tunto reikalams.

K u r a t o r i j o s n a r i ų s u s i r i n k i m a s

įvyko kovo 12 Vasario 16 gimnazijos skaitykloje. Dalyvavo Mečislovas Buivyš, Vingaudas J. Damijonaitis, kun. Bronius Liubinas, Antanas Kairys, dr. Jonas Norkaitis, Juozas Sabas, kun. Fr. Skėrys, Andrius Šmitas ir Jonas Valiūnas. Vietoj sunkiai susirgusio Kuratorijos pirmininko tėv. Alfonso Bernatonio posėdį atidarė Valdybos vicepirmininkas A. Š m i t a s . Susirinkimo pirmininku išrinktas J. S a b a s , sekretorium - M. B u i v y š .

Savo pranešime direktorius A. Šmitas pasidžiaugė padidėjusiu mokinių skaičiumi - jų dabar 69. Šiais mokslo metais yra 10 abiturientų. Tai didžiausias skaičius gimnazijos istorijoje. Mokslas einamas pagal Baden-Württembergo mokyklų programą. Atrodo, kad dar šiais metais gimnazija bus priskirta Hessenui. Tuomet šiek tiek pasikeis mokslo programa, bet gimnazijos mokslo lygis ir abitūros vertė nenukentės.

Šiais mokslo metais mokytojai daug prisidėjo prie mokinių užėmimo laisvalaikiu: rodomi filmai, organizuojamos išvykos į kinus bei teatrus ir į apylinkes, buvo surengti dainų vakarai, raiškiojo skaitymo ir stalo teniso varžybos. Veikia tautinių šokių grupė, skautai, ateitininkai, įsteigtas meno mėgėjų ratelis. Mokiniai naudojami dirbtuve ir foto laboratorija. Neseniai iš Lietuvos atvykęs žymus muzikas Arvydas Paltinas šiuo metu organizuoja orkestrėlį ir chorą. Nuo ateinančių metų A. Paltinas dirbs gimnazijoje muzikos mokytoju ir taip pat mokys groti įvairiais instrumentais vaikus. Tam reikalui reikės įsigyti įvairių muzikos instrumentų, kurie reikalingi ir orkestrėliui. Tačiau tie dalykai labai brangūs. Reikės maždaug 10.000 DM, kad būtų galima visus reikiamus nupirkti. Gerą pradžią padarė Salzgitario lietuvis Horstas Kremsier, padovanojęs gimnazijai gerus būgnus.

Kuratorijos išdininkas Jonas K. V a l i ū n a s pranešė, jog gimnazija praėjusiais metais vertėsi neblogai. Išlaidų mokykla turėjo 796.317,04 DM, bendrabūtis - 378.718,36 DM. Gale metų liko 13.800 DM skolų. Iš viso 1982 aukų buvo surinkta 124.115,30 DM, kurių 115.441,01 DM panaudoti gimnazijai ir bendrabūčiui išlaikyti, 5.940,--DM stipendijoms, 2.174,29 DM Kalėdų eglutei ir 560,--DM mokinių laisvalaikio reikalams (tėvų suaukoti). Iš Vokietijos lietuvių gauta aukų 50.430,--DM, įskaitant ir pačių gimnazijos mokytojų ir tarnautojų suaukotas 14.200,--DM, iš JAV-bių - 48.046,52 DM, kurių virš pusė per BALFą, iš Kanados - 21.501,94 DM, iš Australijos - 3.675,74 DM, iš Anglijos - 461,10 DM. Tuo būdu pirmą kartą JAV-bių lietuvius pralenkė Vokietijos lietuviai.

Išklausti kontrolieriai dr. J. N o r k a i t i s ir kun. Fr. S k e r y s , kurie siūlė 1982 apyskaitą ir balansą tvirtinti, ką susirinkimas ir padarė. Po to dar ilgai buvo diskutuojami įvairūs mokslo ir auklėjimo klausimai.

D a i l e s b ū r e l i s

įsikūrė dešimtosios klasės mokinių iniciatyva ir pasivadino M.K.Čiurlionio vardu. Seniūnu išsirinko Arvydą Herbštą, jo pavaduotoja - Irma Mirbachaitė. Būrelis stengsis: apjungti tuos mokinius, kurie domisi dailė bei menu ir turi tam gabumų; puoselėti lietuviškąją ir visuotinę dailę bei jos apraiškas; piešti ir ruošti dailės parodėles, paskaitėles, vakarus; ruošti išvykas į artimiausias dailės parodas, muziejus, teatrus, koncertus, filmus. Būrelio globėjas - dailės mokytojas A. Krivickas.

Kovo 13 įvyko pirmas būrelio susirinkimas. Atsilankė apie 20 narių ir svečių. Pradėjo seniūnas A. Herbštas. Išklaustas M.K.Čiurlionio muzikos įrašas "Kvartetas" iš magnetofono juostelės. Globėjas mokytojas A. Krivickas, pasidžiaugęs būrelio įsisteigimu ir gražia darbo pradžia, pranešė, kad jį globoti sutiko dar du dailininkai - Jūratė Lemkienė ir mokytojas Edmundas Kaciucevičius. Kalbėtojas supažindino su pr. m. gruodžio mėn. Lietuvoje mirusia dail. M.K.Čiurlionio seserimi Valerija Karužiene-Čiurlionyte. Ji pagerbta atsistojimu. Aptarti būrelio uždaviniai.

Š. m. balandžio ir rugsėjo mėn. sukanka M.K.Čiurlionio mirties ir gimimo sukaktys. Numatytas filmo anglų kalba apie Čiurlionį rodymas ir kt. Po susirinkimo dail. Krivickas visus pavaišino kava ir savo žmonos Irenos keptais labai skaniais pyragais.

D A I L . K R I V I C K O K Ū R I N I A I P A R Y Ž I U J E

Š. m. kovo mėn. Paryžiuje, Musée national d'art moderne centre G. Pompidou savo kūrinių dokumentacijos skyrių vėl papildė dail. A. Krivicko piešiniais iš 1970 ir keleta foto nuotraukų.

Joanos ir Roberto vestuvės

Vasario 16 gimnazijos mokytoja Joana Vaičiulaitytė ir tos pat mokyklos pr. metų abiturientas Robertas Slavikas metrikacijos biure tyliai susidokumentavo kiek anksčiau. Iškilmingos vestuvės su visais lietuviškais papročiais suruoštos 1982 gruodžio 30 Vasario 16 gimnazijoje.

Jaunavedžius Hüttenfeldo katal. bažnytelėje sutuokė kun. Jonas Dėdinas. Prisirinko pilna šventovė giminių, draugų ir artimųjų su piršliu direktorium Andriu Šmitu ir svočia Maryte Šmitiene priešaky. Jaunosios tėvai - žymusis lietuvių klasikas Antanas Vaičiulaitis ir Joana Vaičiulaitienė iš Vašingtono - jiems atstovauti atsiuntė vyriausią savo dukrą Danutę. Per iškilmingas pamaldas gražiai giedotos lietuviškos giesmės, vargonuojant Kazimierui Bendoraičiui iš Schwetzingeno.

Kai vestuvininkai iš bažnyčios grįžo į Romuvą, rado visus vartus uždarytus. Jiems atkelti piršlys pabėrė vaikams saldainių, o vyresniesiems užpylė po lašiuoką ant danties. Didesnė bėda laukė jaunojo. Jis turėjo atšypusiu pjūklų supjaustyti rąstą. Nupjovė keletą gabalų. Šiandien žinome, kad ir prietarai išsipildo...

Prie gimnazijos durų jaunavedžiai pasitikti su duona, druska, šampanu ir muzika. Bet valgyklos salėje laukė naujos bėdos. Stalai buvo užimti kitų vestuvininkų. Jie išprašyti gražiuoju - įkalbinėjimais ir dovanomis.

Kai visi susėdo už stalų ir kibo į vėlyvus pietus, su savo oracijomis pasiskardeno piršlys, pranešdamas, koks aukso žmogus jaunasis, ir duodamas jam naudingų patarimų, kaip reikia išlaikyti šeimos galvos autoritetą. Nenusileido ir svočia. Ji mokė jaunąją taip tvarkytis, kad vyras ant rankų nešiotų.

Perskaitytos sveikinimo telegramos. Susidarė visa kalbėtojų eilė: kunigai Skėrys ir Dėdinas, Eug. Lucienė, Audra Ederienė, Mečys Buivys, Danutė Vaičiulaitytė (ji perdavė ir tėvų sveikinimus). Jaunojo mamai Sinai ir senelei Emilijai Langei sugiedota Ilgiausių metų, o jauniems - vaisingų. Daug kartų keltos šampano taurės. Jaunikis, padėkojęs visiems už atsilankymą ir dovanas, linkėjo smagiai praleisti vakarą.

Po pietų, o kartu ir vakarienės į salę išvygiavo svočia su penkių aukštų tortu. Tai buvo pradžia kavos su gausybe pyragaičių ir įvairių tortų. Vestuvininkus lietuviška muzika linksmino jaunojo tėvo Romo Gasiūno ir Horsto Kremsier dviejų žmonių kapela iš Salzgitario. Jie, mažai tenumigę, grojo ir kitą naktį Naujųjų Metų sutikime.

Tik po kiek laiko Robertas apsižiūrėjo, kad linksmybių sukury dingo jo Joana. Po ilgo jėškėjimo su sekliu pagalba pasisekė ją surasti sveiką ir linksmą.

Apie vidurnaktį atėjo galas piršliui. Už jo baisesius melus ir jaunų žmonių suvedžiojimą buvo nuteistas miriop ir sprendimas tuoj pat įvykdytas. Visi girdėjo, kaip jis gailiai šaukė budelių vedamas karti, o paskui matė kabaliojantį po gimnazijos laiptais. Bet piršlio tragedija nesudrumstė visuotinio linksnumo - buvo šokama ir dainuojama iki parčių.

Tikriausiai puota būtų buvusi tęsiama dar ilgiau. Bet kitą dieną vestuvių pokylio dalyviai įsijungė į bendrą Naujųjų Metų sutikimą, kurį toje pačioje salėje suruošė VLB Romuvos apylinkė.

Kun. Jono Dėdino sukaktis

Savo 60-to gimtadienio proga sukaktuvininkas suruošė vad. silkių balių. Sausio 14 vakare gimnazijos valgyklos salėje susirinko apie pusšimtis Vasario 16 gimnazijos vyr. klasių mokinių, mokytojų ir Hüttenfelde gyvenančių tautiečių pagerbti savo mokytojo, kolegų ir dvasios vado. Vakarui daug iškilmingumo suteikė netikėtas aukštųjų svečių atsilankymas. Grįždami iš Strassburgo, į Romuvą užsuko VLIKO pirmininkas dr. Kazys Bobelis, ALTos informacijos tarnybos vedėjas kun. dr. Prunskis ir Didž. Britanijos lietuvių sąjungos pirmininkas Zigmąs Juras. Jie sausio 13 dalyvavo Europos parlamento sesijoje, priėmusioje rezoliuciją, reikalaujančią atstatyti Pabaltijo valstybių nepriklausomybę. O sausio 14 gimnazijoje posėdžiavusi Kuratorijos valdyba taip pat įsijungė į jubilieato pagerbimą.

Vakarą pradėjo pats sukaktuvininkas, humoristiniu stiliumi nupasakodamas savo gyvenimą. Didžiavosi esąs Zanavikijos sūnus ir uoliai puoselėjęs jos papročius. Tad ir šiandien suruošęs ne kokią kitą, o silkių balių su kopūstais ir bulvėmis su lupenomis. Pristatęs aukštuosius svečius, paprašė juos tarti žodį.

Kun.dr.Prunskis, dr.K.Bobelis ir Zigmas Juras apibūdino vakarykštės rezoliucijos Europos parlamente svarbą Pabaltijo tautų laisvės bylai, papasakojo, kaip prie tos rezoliucijos iškėlimo prieita, kurie politikai daugiausia ją rėmė. Sausio 13 naktį VLIKO pirmininkas dr.Bobelis pakvietė daugiausia prie rezoliucijos priėmimo prisidėjusius Europos parlamentarų ir spaudos atstovus vakarienes parlamento rūmuose.

Kun.Dėdinas parodė savo susuktų spalvotų filmų iš gimnazijos gyvenimo. Tą vakarą dar ketą valandų buvo draugiškai šnekučiuotasi, arčiau susipažinta su aukštaisiais svečiais, daug dainuota, o jaunimas bandė ir šokti, akordeonui grojant.

Vidurnaktį dr.K.Bobelis ir Z.Juras išvyko nakvoti į artimiausią viešbutį, o kun.Prunskis pasiliko gimnazijoje pailsėti ir pasisvečiuoti dar trejetą dienų. Sekmadienį (sausio 16) jis aukojo šv.mišias ir pasakė gražų pamokslą moksleiviams, primindamas, kad sausio 15 sukako 60 metų nuo Klaipėdos krašto prisijungimo prie Lietuvos. Vieno Klaipėdos sukilėlių vadų - Erdmono Simonaičio - palaikus yra priglaudusios Hüttenfeldo kapinės. Po pamaldų visi jų dalyviai nuvyko į kapines, padėjo gėlių ant didžiojo lietuvių kapo ir pasimeldė.

R e k o l e k c i j o s

Kad mokykla į savo mokinių protus krautų ne vien tik daug žinių, bet kartu teiktų jaunuoliams prasmingai gyventi išmintį ir tikybos priemonėmis, to nori daugelis tėvų, dalis auklėtojų ir pačių mokinių. Religinei mokyklos formacijai-auklybai pagilinti gimnazijos vadovybė pakvietė iš Memmingeno kun.Augustiną R u b i k a, patyrusį jaunimo tikėjimo problemų aiškintoją, praveisti kovo 23 ir 24 hüttenfeldiečiams religinį susikaupimą ir sakramentinį pasirengimą Velykoms. Dalis aktyviųjų katalikų jaunuolių mielai pasinaudojo svečio religine patirtimi ir gyvenimui patarimais.

Po visų priešvėlykinio atsinaujinimo apeigų ir pamaldų visus rekolekcijų dalyvius gimnazijos kapelionas kun.J.Dėdinas pakvietė vakaro agapės - pasivaišinti, pabuvoti kartu lyg pirmieji krikščionys ir pasidžiaugti Velykų aleliuja, prieš išsiskirstant atostogų. Dalyvavo apie 20 asmenų. Visi dalyviai reiškė nuoširdų dėkingumą rekolekcijų ruošėjams.

M o k i n i ū l a i k r a š t ė l i s

Marytė Balaišytė iš Kanados ir Laima Sruoginytė iš JAV-bių Vasario 16 1983 data išleido laikraštėlį MOKSLEIVIŲ DUONA. Prie 10 psl. leidinio pasirodymo savo rašiniais bei eilėraščiais prisidėjo Lidija Kairytė (Vokietija), Gabija Diavaraitė (Afrika) ir Silvija Sidoravičiūtė (Venezuela). Visos mergaitės ir nė vieno berniuko. Lietuvių kalbos sunkumus nugalėti padėjo kun.J.Dėdinas. Viršelis papuoštas lietuviškai ornamentuotu langu, kurį atidare, skaitome Gabijos eilėraštką, trykštani skaidria meile gimtinei Lietuvai. Toliau direktoriaus A.Šmito žodis ir mokinių kūryba. Laikraštėlis iliustruotas linksmomis Laimos Sruoginytės piešiniais.

KOMUNISTAI IRZLIAI REAGAVO Į JAUNIMO SEMINARĄ

1982 kalėdiniame INFORMACIJŲ Nr.9/10 plačiai aprašėme lapkričio 26-28 gimnazijoje vykusį Vokietijos lietuvių jaunimo seminarą, kuriame buvo lyginamos jaunimo gyvenimo ir mokymosi sąlygos okup.Lietuvoje ir Vakarų Vokietijoje. Pagrindinės jo mintys buvo perduotos ir per Vatikano radiją. Labai irzliai reagavo "Komjaunimo tiesa" š.m.vasario 27 Nr.37. Ilgame straipsnyje Vytautas Valionis apšmeižė seminaro pranešėją mokyt.Bronę Lipšienę, paskelbdamas apie ją pramanytų faktų.

Stengdamosi paneigti seminare konstatuotą tiesą, kad"neįsirašiusiam į komjaunimą beveik neįmanoma patekti į aukštąją mokyklą", K.T. pasikviečia į talką Vilniaus universiteto komjaunimo sekretorių Kumžą, kuris užuot paneigęs, tik patvirtino, kas seminare buvo teigta. Anot Kumžos, "š.m.sausio 1 iš 9.270 dieninio skyriaus studentų buvo 239 (nekomjaunuolių, Red.). Kodėl sausio 1? Todėl, kad po sausio 1 jau buvo susirinkimų ir fakultetuose, ir grupėse, ir jau galėjo būti priimtų į komjaunimą". Vadinasi ir iš tų, be komjaunimo bilieto kažkaip prasmukusių 239, po sausio 1 nemaža dalis dar buvo "paskatinta" stoti į komjaunimą."Praėjusiais metais, - nurodė sekretorius, - priėmėme 32".

Netvirtesni K.T."argumentai", bandant paneigti ir kito seminaro jauno pranešėjo mokyt.Kosto Grodbergo teiginius, kad norint Lietuvoje patekti į tokius fakultetus, į kuriuos priimamas tik labai ribotas studentų skaičius, reikia be komjaunimo ir klasės auklėtojo charakteristikos dar turėti ir pažįstamų, kurie galėtų kam reikia tarti žodelį arba ir patepti, ir kad studijas visuose fakultetuose apsunkina tarp kitų bereikalingų dalykų ir karinis paruošimas. Visiškai apsijuokina K.T. sovietinį karinį paruošimą vaizduodama kaip mokymą "ne diversijų

ir ne žudyti. Griežčiausia disciplina, kaip padėti žmogui, jeigu jis nukentėtų nuo atominio, cheminio ir bakteriologinio ginklo. Nuo visų tų baisybių, kurios tyko žmoniją". Lietuviai gi dar neužmiršo, jog taip "humaniškai" paruošta sovietinė armija po II pasaulinio karo paklojo per 30.000 lietuvių laisvės kovotojų, kai kurių lavonus pamedama miestelių turgavietėse. Ne mažiau "humaniškai" ji elgiasi ir šiandien Afganistane.

----- xXx -----

PABALTIEČIAI PAGERBĖ DR. OTTO VON HABSBURGĄ

Mönchengladbacho Tėviškės ir papročių puoselėjimo draugija pagerbė paskutinio Austrijos kaizerio sūnų, Europos unijos prezidentą ir Europos parlamento narį dr. Otto von Habsburgą, š.m. sausio 13 Europos parlamente referavusį Pabaltijo dekolonizacijos klausimą. Į jo pagerbimo iškilmes š.m.kovo 18 Mönchengladbacho rotušės salėje pakviesti ir pabaltiečiai. Lietuviams atstovavo VLB Düsseldorfo apylinkės ir Vokietijos LJ Sąjungos sekretorius Rimantas Gumuliuskas su savo seserimi Aldona.

Europos patrono šv. Benedikto ordiną įteikė vyr. burmistras Th. Bolzenius ir XVII a. rankų darbo skrynią. Laureato nuopelnus išvardijo Europos parlamento viceprezidentas dr. Klepsch. Padėkos ženklą už pabaltiečių reikalų gynimą Aldona lietuvių vardu įteikė gražią tautinę juostą, R. Gumuliuskas latvių vardu padovanėjo senų latvių monetų, estai - rankų darbo staltiesę. Į iškilmes buvo susirinkę apie 250 žmonių.

Grižęs į namus Pöckinge, Otto v. Habsburg atsiuntė R. Gumuliuskui nuoširdžią padėką už atsilankymą į jo pagerbimą ir už dovanas, užtikrindamas, kad ir ateity pabaltiečiai gali juo pasitikėti. "Jei neatleisime, po ilgesnio ar trumpesnio laiko laimėsime", rašoma laiške.

L i e t u v i ū k u l t ū r o s i n s t i t u t a s

1983 kovo 12 išsiuntinėjo aplinkraštį Nr.3, kuriame apžvelgiama 1982 veikla. Pateikiama žinių apie Valdybą (vedėjas V. Bartusevičius, pavad. dr. V. Lenertas, sekretorius dr. K. J. Čečinskas, kontrolierius P. S. Odinis), patalpas, biblioteką, archyvą, leidinius, suvažiavimą, piniginę padėtį. Suvažiavimas šiais metais numatomas sušaukti spalio gale su pranešimais iš Vak. Vokietijos lietuvių istorijos. 1982 pajamų ir išlaidų apyskaitoje nurodoma, kad pajamų buvo 3.884,85 DM ir išlaidų 3.055,82 DM. Kasoje - 829,03 DM.

Š.m. pradžioje Institutas 250 egz. tiražu išleido vedėjo V. Bartusevičiaus paruoštą 34 psl. brošiūrėlę VOKIETIJOS LIETUVIAI - asmenys, organizacijos, įstaigos. Kaina 5 DM.

G a u s ė j a V o k i e t i j o s l i e t u v i a i

Vokietijos LB Valdybos pirmininkas Vingis ir Romana Damijonaičiai 1982 gruodžio 8 susilaukė sūnaus Dariaus. Krikštijamas per Atvelykį.

Jūratės ir Romo Žaliukų šeima 1983 vasario 25 padidėjo sūnumi Linu Rimantu.

Uršulė ir dr. med. Stasys Šereika 1982 rugsėjo 16 susilaukė sūnaus Dominiko. Jį š.m. sausio 22 pakrikštijo ev. kun. Fr. Skėrys. Po krikšto apeigų vyko šaunios vaišės. Dr. Šereika yra vienas stambiųjų Vasario 16 gimnazijos rėmėjų. Jis nešyksčiai paremia ir INFORMACIJAS, daugelį metų kiekvieno numerio išleidimo proga paklodamas po 200,--DM.

M I R U S I E J I

J o n a s BIELSKIS mirė 1982 gruodžio 22 Mannheimo ligoninėje. Palaidotas tik 1983 sausio 7 Hüttenfeldo kapinėse. Buvo laukiama iš Vilniaus atvykstančios dukters Aldonos Statkauskienės, kuri leidimo negavo. Laidojimo apeigas atliko tėv. Alf. Bernatonis. Jis bažnyčioje aukojo už velionį šv. mišias ir pasakė pamokslą, dalyvaujant daugiau negu pusšimčiui tautiečių. Ant kapo sudėti 7 dideli vainikai ir keletas puokščių gėlių. Šreinfeldų (posūnio) ir Tendzegolskių (podukros) šeimos ir našlė Karolina Bielskienė pavaišino visus laidotuvių dalyvius gausiais užkandžiais ir kava gimnazijos valgykloje. Velionis buvo gimęs 1905 spalio 27 Kaune. Į Vokietiją atvyko 1971, gyveno Mannheime.

P o v i l a s KAZIRSKIS, buv. VLB Bad Zwischenahno apylinkės pirmininkas, mirė 1983 sausio 2. Palaidotas sausio 6 Bad Zwischenahno miesto kapinėse. Buvo gimęs 1909 gruodžio 13 Vieškniuose. VLB Bad Zwischenahno apylinkės pirmininkas Oswald Krause skelbia šį nekrologą:

- Povilas Kazirskis buvo labai pavyzdingas lietuvis ir ilgametis Bad Zwischenahno LB pirmininkas. Jis pasireiškė didžiais darbais savo bendruomenei ir didele bei g binga

meile savo tėvynei. Šia proga ir našlės Kazirskienės vardu dėkoju visiems Bendruomenės nariams, o kartu ir Oldenburgo bei Bremeno tautiečiams, kurie taip gražiai ir širdingai su mūsų dideliu ir garbingu tėvynės draugu atsisveikino. Ypač dėkoju dekanui kun.Šarkai ir kun. Girčiui, kurie labai gražiai laidotuvių apeigas atliko. Taip pat ačiū ir A.Požėlai iš Harpstedto, kuris prie kapo gražią kalbą pasakė, nušviesdamas velionio gyvenimo lietuviškumą. -

B e r t a PETZALIS (Pečalienė) Keller-Kelerytė mirė 1983 sausio 2. Palaidota sausio 6 Hanau miesto kapinėse. Laidojimo apeigas atliko kun.Gertig iš Hanau ir kun.Fr.Skėrys iš Mannheimo. Dalyvavo apie 60 žmonių. Visi buvo Prano Veiherio šeimos pakviesti kavutės ir vakarienės. Velionė buvo gimusi 1900.XII.23 Pavištyčiuose, Kalvarijos apskr.

A n t a n a s ULECKAS, originalus atsiskyrėlis, mirė 1983 sausio 27 Havighorste.Palaidotas sausio 31 Kirchbarkau miestelio kapinėse. Laidojimo apeigas atliko kun.dek.V.Šarka. Velionis buvo gimęs 1907 gruodžio 8 Pabališkiuose, Prienų apskr.

J o n a s NORKAITIS, VLB Stuttgarto apylinkės narys, vienas nepriklausomos Lietuvos ūkio formuotojų, Lietuvos raudonojo kryžiaus pirmininkas ir buv. VLIKO narys, mirė 1983 kovo 22 Bad Mergentheime. Palaidotas kovo 25 Bad Mergentheimo kapinėse. Laidojimo apeigas atliko vietos katal.klebonas Stadtpfarrer Frei. Jis aukojo gedulingas šv.mišias ir pasakė gerai paruoštą pamokslą, pabrėždamas, kad velionis buvo geras krikščionis, ir nušviesdamas jo gyvenimą ir veiklą Lietuvoje ir Vokietijoje. Kapinėse Vokietijos LB ir Vasario 16 gimnazijos vardu atsisveikino tėv.Alf.Bernatonis, o Mergentheimo Lyons klubo, kurio vienas steigėjų buvo velionis, vardu atsisveikinimo žodį tarė jo pirmininkas dr.Ulshöfer.

Ant kapo sudėta vainikų ir gėlių puokščių. Kiti, sekdami šeimos pageidavimą, pagerbė velionį, aukodami Vasario 16 gimnazijai.

J.Norkaitis buvo gimęs 1892 lapkričio 25 Pervazninkuose, Kidulių valsč. Daugiau biografinių duomenų galima rasti Liet.Enciklopedijos XX t. psl.413 ir 414, o taip pat INFORMACIJŲ 1982 Nr.5/6 psl.15, minint 90 metų sukaktį.

M a r i j a BERENTIENĖ (Behrendt)-Vinskaitė, VLB Pinnebergo apylinkės pirmininkė, mirė š.m. balandžio 3. Palaidota balandžio 7 Pinnebergo kapinėse. Laidojimo apeigas atliko ir šv. mišias už velionę aukojo kun.dek.V.Šarka. Į amžino poilsio vietą palydėjo abu vaikai, būrelis Lietuvių moterų klubo narių ir kitų tautiečių bei kaimynų, ant kapo padėdami vainikų ir gėlių puokščių.

Velionė buvo gimusi 1905 gegužės 30 Charbine, Mandžūrijoj. Lietuvoje dirbo Valstybės kontrolėje. Buvo ištekėjusi už karininko Eduardo Berento, Kauno komendantūros kuopos vado, vėliau pakilusio iki majoro. Susilaukė dviejų dukrų - Vidos-Marijos ir Inos - ir sūnaus Jurgio. 1941 visa šeima repatrijavo į Vokietiją, bet po kelių mėnesių vėl grįžo į Lietuvą. Ed. Berentas dirbo Generaliniame komisariate. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Po karo gyveno įvairiose stovyklose, kol apsistojo Pinneberge.

----- xXx -----

N U M A T O M I R E N G I N I A I 1 9 8 3

Balandžio 15-17 - Annabergo literatūros būrelio suvažiavimas. Iš Lietuvos atvyks rašytojas A.Pocius ir literatūros kritikas Bražėnas. Bus susipažinta su novelės išsivystymu pokario Lietuvoje ir A.Pociaus kūryba. Registruotis arba pas kun.J.Urdzę (Annaberg Str.400, 5300 Bonn 2, tel.0228-316244) arba pas A.Hermann (C.M.v.Weber, 6901 Bamental, tel.06223-40594)

Balandžio 30 Homburg'e/Saar, Ringstr.50, VLB Saaro krašto apylinkė ruošia tradicinę **TĖVIŠKES DIENĄ**.
17 val. katalikams pamaldas Dievo Kūno bažnyčioje laikys kun.Br. Liubinas;
" " evangelikams " parapijos namuose " kun.Fr. Skėrys.
18,15 val. Tėviškės dienos atidarymas ir sveikinimai.
18,30 " Koncertas. Dainuoja estrados solistė Nelė Paltinienė, palydima Arvydo Paltino. Prie programos atlikimo prisidės ir Vasario 16 gimnazijos mokiniai. Šokiams gros Arvydas Paltinas. Veiks bufetas.

Gegužės 1 - MOTINOS DIENOS minėjimas Hanau, Lambostr. 13 val. VLB Hanau apylinkės narių susirinkimas. 14 val. bendros pamaldos, laikomos tėv.Alf.Bernatonio ir kun.Fr.Skėrio.
15,15 val. motinų pagerbimas su programa, kurios atlikime dalyvaus ir Vasario 16 gimnazijos mokiniai.

Gegužės 28 - I I I S O D O Š V E N T Ė Romuvoje (Hüttenfeld). Rengėjai užtikrina, kad visi, kurie atvyks, džiaugsis, o likę namie gailėsis, nes Joninių šiais metais nebus. Sodo šventė visi bus aprūpinti gėrimais, valgiais ir muzika. Pelnas skiriamas mūsų jaunimui, vykstančiam į V Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą.

Liepos 24-31 - XXX S U K A K T U V I N Ė E U R O P O S L I E T U V I Š K Ų J Ų
S T U D I J Ų S A V A I T Ė Augsburg, St.Ulrich akademijos namuose, Kappelberg 1

Sekmad. (24.VII.) 20 val. Koncertas: LILIJA ŠUKYTĖ, palydima Ramintos LAMPSATYTĖS-KOLLARS
Susipažinimo vakaras su vaišėmis

Pirmad. (25.VII.) 9,30 " Atidarymas. Br.KVIKLIS: AUŠROS atsiradimas ir jos reikšmė
tautiniam lietuvių atgimimui

Popiet Vokietijos ateitininkų posėdis bei katalikų pasitarimas
pastoraciniais klausimais

20 val. Dr.K.J.ČEGINSKAS: Lietuva 100 metų praėjus nuo AUŠROS
pasirodymo

Antrad. (26.VII.) 10 " Dr.A.GERUTIS: "Litauische Literarische Gesellschaft" 1879-1923
Popiet ekskursija į Bavarijos pilsis

20 val. Dr.A.ŠTROMAS: Naujos tendencijos bei kryptys Sovietų Sąjungos
politikoje

Trečiad. (27.VII.) 10 " A.RUBIKAS: Bažnyčios kritika (Ar galima Bažnyčią kritikuoti?)
Popiet ekskursijos į Muncheno muziejus

20 val. Prof.dr.V.J.BIELIAUSKAS: Šeima Lietuvoje ir išeivijoje

Ketvirt. (28.VII.) 10 " V.NATKEVIČIUS;M.A.: Lietuviškosios dvasios gėlmė liaudiniuose
Vaižganto personažuose

Popiet Europos kraštų L.B. vadovų posėdžiai; dr.med.D.BIELIAUSKIENĖS
pranešimas iš kelionės Kinijoje ir Tibete (su skaidrėmis)

20 val. Inž.K.K.ALMENAS: Rizikos sąvoka demokratinėje visuomenėje

Penktad. (29.VII.) 10 " Prof.dr.LAMPSATYTĖ-KOLLARS: Čiurlionio palyginimas su kitais
jo epochos kompozitoriais

Popiet Ausburgo lietuviškojo kryžiaus šventinimas (?)

20 val. T ė v y n ė s v a l a n d ė l ė

Šeštad. (30.VII.) 8,30 v. J.E.vysk.dr.A.DEKSNIO atnašaujamos šv.mišios už tėvyne

10 val. Prof.dr.V.S.VARDYS: Nepriklausoma Lietuva - žvilgsnis iš
dviejų generacijų perspektyvos

Popiet pranešimas iš V Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso;
ELFB metinė konferencija

20 val. BERNARDO BRAZDŽIONIO poezijos vakaras. Pobūvis

Sekmad. 31.VII.) 9 " pamaldos (šiokiadieniai 8 val.)

10 " Studijų savaitės įvertinimas, sekančios aptarimas, uždarymas

P a r o d o s : Br.KVIKLIO paruošta draudžiamosios lietuvių spaudos Lietuvoje bei užsie-
nyje (1865-1983) AUŠROS šimtmečiui paminėti; Žibunto MIKŠIO grafika ir kt.

M o d e r a t o r i a i : Dr.K.J.ČEGINSKAS, V.NATKEVIČIUS, M.A., dr.J.NORKAITIS

St.Ulrich akademijos namuose visos vietos jau užimtoms. Nakvynės aplinkiniuose viešbučiuo-
se galima užsisakyti per A.Grinienę - 8000 München 50, Diamantstr.7, Tel.089-1504471.

Nakvynė su pusryčiais viešbuty kainuos apie 60 DM. Pietūs ir vakarienė Akademijos namuose
- 17 DM. Po namais yra didžiulis maudymosi baseinas, garažai, laisvalaikio kambariai.

Registracijos mokestį 50 DM (jaunimui 20 DM) siųsti į Studijų savaitės sąskaitą
Litauische Studienwoche Konto-Nr.8.9340.02 Volksbank Kreis Bergstrasse, 6840 Lampert-
heim 4, BLZ 509 914 00.

Liepos 31 - rugpjūčio 14 - lietuvių v a i k Ų v a s a r o s s t o v y k l a Romuvoje.
Jeį kurios šeimos pageidautų stovyklės kitu metu, prašomos apie tai pranešti
Vokietijos LB Valdybai, nurodant pageidaujama dviejų savaitių laiką.

----- xXx -----

L A B D A R A

1983 sausio mėnesį paskelbė aplinkraštį, kuriuo savo nariams ir rėmėjams pranešė
1982 apyvartą. Gauta: nario mokesčių 2.176,14 DM, šalpai ir stipendijoms 11.555,40 DM,
siuntiniams į Lenkiją ir kitų pajamų 2.098,42 DM. Išleista: šalpai ir stipendijoms
12.352,94 DM, siuntiniams į Lenkiją 1.896,91 DM ir kitiems reikalams 1.094,71 DM.
Rėmėjai siuntė aukas iš Anglijos, Australijos, Belgijos, JAV-bių, Kanados, Švedijos,
Šveicarijos ir Vak.Vokietijos.

Dėkodamas už paramą, pirmininkas Jonas Glemža (Conventrain 33, 7260 Calw-Hirsau) prašo
ir šiais metais siųsti aukas į banko sąskaitą -

LABDARA e.V., Landesgirokasse Stuttgart Nr.1185168 BLZ 60050101

R o m u v o s k r y ž i u i a t n a u j i n t i a u k o j o
Witold F u g a l e w i t s c h iš Schleseno 50 DM. Nuoširdi padėka.

Už kryžiaus remontą, atliktą praeitą vasarą, dar liko 650 DM skolos. Aukas šiai skolai padengti prašome siųsti KREUZ-Konto Nr.8.9846.11 Volksbank Kreis Bergstrasse BLZ 50991400 6840 Lampertheim.

IR AUGSBURGO LIETUVIŲ KRYŽIUS LAUKIA PARAMOS

Jo atnaujinimas pareikalaus per 20.000 DM. Iki šiol tesurinkta tik pusė reikalingos sumos. Kryžiui atnaujinti komitetas apgailėstauja, kad lietuviškoji visuomenė į aukų rinkimo vaju neatsiliepė taip jautriai, kaip buvo laukta.

Geros valios tautiečiai prašomi siųsti aukas: Dr.med.A.Laukaitis, 8900 Augsburg, Friedberger Str.119.

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

Dr. med. Th. Kirkilonis iš Coburgo	500 DM
Veronika Sutkuviene iš Bad Kreuznacho	300 "
Dr. med. Stasys Šereika iš Queidersbacho	200 "
Hildegard ir Danis Matzikai iš Frankfurto ir Schleswig-Holsteino vidaus reikalų ministerija po	150 "
Elena ir Viktoras Vilkutaičiai iš Norheimo ir Kazys Bernotavičius iš Kaiserslauterno po	100 "
Zigmas Vencius iš Heidesheimo	58 "
XY iš Bonnos, Vyt.Deveikis iš Heidesheimo ir Paulius Lokys iš Darmstadto po	50 "
Rev.Viktoras J. Dabušis iš Floridos, USA	20 US \$
Sofija Laukaitienė iš Müncheno	35 DM
Kun. Fr. Skėrys iš Mannheimo	30 "
Vytas Ramanauskas iš Hannoverio ir Adolfas Pračkys iš Weideno po	25 "
Stasys Ivanauskas iš Schwetzingeno	24 "
J.Lasys, A.Lipšys ir A.Miškelevičius iš Mainzo, Julius Tribušis iš Darmstadto, P.Bajoriūnas iš Heidesheimo, Algirdas Stepaitis iš Arlingtono, USA, B.Hermann iš Wuppertalio ir Jonas Stravinskas iš Limburgo po	20 "
Juozas Benetis iš Darmstadto	17 "
Dr. Povilas Reklaitis iš Weimaro (Lahn 2)	10 "

Ačiū.

A t s i ū s t a p a m i n ė t i :

PASAULIO LIETUVIS - leidinys Bendruomenės minčiai ir gyvenimui. Leidėjas - Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba. 1983 Nr.3 (161) kovas. 40 psl. Gausiai ir gražiai iliustruotas. Turi šiuos skyrius: Vedamieji (šiąme numery Žodžiai apie pinigus ir Ar bus kas naujo Bendruomenėje? - Pokalbis su naujuoju JAV LB Valdybos pirmininku dr.A.Butkum); Lietuva (iš pagrindžio spaudos); Politika; Kultūra; Švietimas ir auklėjimas; Sportas; Išėjusiems prisiminti; Pasaulio lietuvių dienos; Atgarsiai ir mintys; Pasaulio lietuvių Bendruomenėje; Laiškai, leidiniai, aukos, Lietuvių fondas.

Prenumerata metams - 10 JAV dol., oro paštu - 25 JAV dol. Mėnesinis žurnalas. Redakcijos ir administracijos adresas: PASAULIO LIETUVIS, 5620 S.Claremont Ave., Chicago, IL 60636 USA.

LIETUVIŲ DIENOS - 1983 sausis. 22 psl. Leidėjas - A.F.Skirius. Gausiai ir gražiai iliustruotas. Turi ir skyrių anglų kalba. Prenumerata metams - 20 JAV dol. Mėnesinis žurnalas. Adresas - LITHUANIAN DAYS, 4364 Sunst Blvd., Los Angeles, CA 90029 USA.

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBOJE DAR GALIMA GAUTI:

Vokiškai-lietuviškas žodynas Viktoro Gailiaus. 1182 psl. Kietais viršeliais.	Kaina 15 DM
Lietuviškai-vokiškas žodynas K.Fulsto ir kt. 976 " " " "	" 15 "
Lehrbuch der litauischen Sprache von Dr.D.Augustaitis. 270 psl. Kiet.viršeliais.	" 15 "
Lietuvių kalbos vadovas. Tartis ir rašyba, kirčiavimas/kalbos dalykai, žodynas.	" 15 "
Sudarė prof.dr.Pr.Skardžius, St.Barzdukas, J.M.Laurinaitis. 606 psl.Kiet.virš.	" 10 "

Vokietijos LB Valdybos INFORMACIJOS 6840 Lampertheim 4 Tel.06256-322
Sąskaita banke: Konto Nr. 5817978 Deutsche Bank Weinheim BLZ 67070010